תורה אור • פרשת מקץ • מאמר 6

ביאור על הנ"ל

ביאור האמור לעיל

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/6

1 **ביאור על הנ"ל**

הסבר לנאמר לעיל

2 **ביאור הדברים ע"פ כי עמך מקור חיים. ענין תרי"ג מצות הן תרי"ג ארחין שבגולגלתא דז"א ושרשן מחד ארחא דא"א. והענין דכל המצות נק' מצות הוי"ה הקב"ה מניח תפילין ומתעטף בציצית ומתפלל.**

ביאור העניין על פי [הפסוק] **"כי עמך מקור חיים". 613 המצוות הן 613 הנתיבות שבגולגלתא (הגולגולת) של ז"א, ושורשן מנתיב אחד של אריך אנפין** [הפרצוף העליון המייצג את הרצון האלוקי]**. והעניין הוא שכל המצוות נקראות "מצוות הוי": הקדוש ברוך הוא מניח תפילין, מתעטף בציצית ומתפלל.**

3 **וביאור הענין הוא להיות כי ידוע דאין ערוך כלל האצי' לגבי עצמות אוא"ס** [אור אין סוף] **ב"ה וכלא ממש חשיבי קמיה ית'.**

ביאור העניין הוא כך: ידוע שאין ערוך כלל בין אצילות לבין עצמות אור אין סוף ברוך הוא, והכול נחשב כאין ממש לפניו יתברך.

ומקור האור הנמשך להם הוא רק מבחי' קו והארה לבד. וגם אח"כ עוד צמצומים רבים עד שיומשך האור בבחי' חכמה וחסד.

מקור האור הנמשך אליהם הוא רק מבחינת קו והארה בלבד. וגם לאחר מכן יש צמצומים רבים נוספים, עד שהאור נמשך בבחינת חכמה וחסד.

4 **והוא הנק' בחי' שערות. אבא יונק ממזלא שבחי' השערה הוא המשכה בדילוג הערך. וכדי שיהיה הירידה הגדולה והשפלה זו זהו נק' מצות הוי"ה שהקב"ה מקיים המצות.**

זהו מה שנקרא בחינת "שערות": "אבא יונק ממזלא", מפני ששערה היא המשכה שיש בה דילוג על [הפער שבין המדרגות] **מבחינת ערכן. כדי שתתרחש ירידה גדולה ונמוכה כל כך, זה נקרא "מצוות הוי" — שהקב"ה מקיים את המצוות.**

היינו שמניח תפילין ר"ל [רוצה לומר] **ההמשכה להיות אוא"ס** [אור אין סוף] **מתלבש בחכמה. ותפלין לשון התקשרות והתחברות מלמעלה למטה. ולכן מה כתיב בהו כי מי גוי גדול כו'.**

כלומר, כשאומרים שהוא מניח תפילין, הכוונה היא להמשכה שבאמצעותה אור אין סוף מתלבש בחכמה. "תפילין" הוא לשון של התקשרות וחיבור מלמעלה למטה. לכן, מה כתוב בהן? "כי מי גוי גדול כו'"

שעיקר השפעת החכמה הוא בשביל נש"י [נשמות ישראל] **כמש"ת** [כמו שיתבאר] **לקמן בס"ד** [בסייעתא דשמיא]**. ומצות צדקה שלו יתי' הוא ההמשכה בבחי' חסד להיות עולם חסד יבנה.**

עיקר השפע של חכמה נועד לנשמות ישראל, כפי שיתבאר להלן בעזרת ה'. ומצות צדקה שלו, יתברך, היא המשכה בבחינת חסד, כדי ש"עולם חסד יבנה".

5 **והנה כמו ע"ד דוגמא בקיום המצות באדם. הנה יש בזה שני דברים.**

כעת, לשם דוגמה, ניקח את קיום המצוות בידי אדם. יש כאן שני דברים.

הא' המצוה בפ"ע [בפני עצמו] **קודם שיעשה אותה האדם כמו התפלין עצמם או הציצית. והב' כשהאדם עושה את המצוה ומקיימה דהיינו שמניח התפלין ומתעטף בציצית.**

הראשון הוא המצווה עצמה, עוד לפני שהאדם מקיים אותה, כגון התפילין עצמן או הציצית. השני הוא כאשר האדם עושה את המצווה ומקיים אותה, כלומר, מניח תפילין ומתעטף בציצית.

6 **וזהו העיקר וגמר מעשה המצוה שאז תהיה מצוה**

וזהו העיקר והשלמת מעשה המצווה, שכן אז היא נעשית מצווה.

כי בלתי ההנחה של התפלין על הראש והיד. הגם שכתובים הד' פרשיות בטוב. ויש בהם קדושה. עכ"ז [עם כל זה] **אין בזה עדיין גילוי רצה"ע** [רצון העליון] **עד שיניחם האדם בראשו וזרועו.**

שכן בלי הנחת התפילין על הראש ועל הזרוע, אף שארבע הפרשיות כתובות כהלכה ויש בהן קדושה, עדיין אין בכך גילוי של הרצון העליון, עד שהאדם מניח אותן על ראשו ועל זרועו.

7 **ועד"ז יובן למעלה התפלין עצמם הן בחי' ד' מוחין חכמה ובינה ודעת המתחלק לחו"ג** [לחסד וגבורה] **זהו בחי' א'.**

בדומה לכך אפשר להבין גם למעלה: התפילין עצמן הן בחינת ארבעת המוחין — חכמה, בינה ודעת, המתחלקת לחסד וגבורה. זוהי הבחינה הראשונה.

אך העיקר הוא כשהקב"ה מניח התפלין דהיינו התלבשות אוא"ס [אור אין סוף] **בחכמה וזהו גמר מצותן משא"כ הד' מוחין מצד עצמן אין ערוך כלל לכשהקב"ה מניח אותן.**

אבל העיקר הוא כאשר הקדוש ברוך הוא מניח את התפילין, כלומר, כאשר אור אין סוף מתלבש בחכמה; בכך מסתיימת מצוותן. לעומת זאת, לארבעת המוחין מצד עצמם אין כל ערך ביחס ל[מצב שבו] הקב"ה מניח אותם.

8 וכמו למטה שהמצוה הוא כשמניחין התפלין כנ"ל. אך איך שייך בנמשל לומר כן

וכמו למטה, המצווה היא כשמניחים תפילין, כנזכר לעיל. אבל כיצד אפשר לומר כך בנמשל?

בשלמא במשל התפלין יש להן מציאות חוץ מאדם ע"כ גם קודם שהניחם האדם יש להן מציאות ולהיות דבר שבקדושה אבל למעלה הרי ממך הכל כתיב.

במשל הדבר מובן: לתפילין יש מציאות מחוץ לאדם, ולכן גם לפני שהאדם מניח אותן יש להן מציאות והן דבר שבקדושה. אבל למעלה הרי כתוב "ממך הכל".

9 והתהוות החכמה הוא ממנו יתי. והוא היודע והוא הדיעה כוי. א"כ איך יצוייר התפלין למעלה קודם ההנחה.

והתהוות החכמה היא ממנו יתברך. "והוא היודע והוא הדיעה כוי". אם כן, כיצד אפשר להעלות על הדעת תפילין למעלה קודם הנחתן?

אבל הענין ע"פ מ"ש במאמר דפתח אליהו וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כגופא כוי. דקשה כנ"ל איך יש להם מציאות אפי' [אפילו] כגופא כוי

אלא הענין הוא על פי הנאמר בקטע "פתח אליהו": "וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כגופא כוי". שהרי קשה, כפי שנאמר לעיל: כיצד יש להם מציאות כלשהי, אפילו כגוף כוי?

בשלמא באדם הגוף יש לו מציאות בפ"ע [בפני עצמו] שאין התהוותו מהנשמה כ"א מטפות או"א [אבא ואימא] כוי. מה שאין כן למעלה הרי ממך הכל.

אצל אדם הדבר מובן, שכן לגוף יש מציאות בפני עצמו, שהרי התהוותו אינה מן הנשמה אלא מטיפות האב והאם כוי. אבל למעלה אין הדבר כך, שהרי "ממך הכל".

10 וא"כ כד אנת תסתלק כוי. איך יש שום מציאות להן. אך התירוץ דפי' תסתלק אין ר"ל [רוצה לומר] הסתלקות לגמרי רק הסתלקות מוחין דגדלות. ונשאר מוחין דקטנות כמו באדם כשישן.

אם כן, "כד אנת תסתלק כוי" — איך יש להם בכלל מציאות? אלא שהתשובה היא ש"תסתלק" אין פירושו הסתלקות מוחלטת, אלא רק הסתלקות של מוחין דגדלות (המוחין במצב של גדלות), ואילו מוחין דקטנות (המוחין במצב של קטנות) נשארים, כמו אצל אדם בזמן השינה.

וגם כי הכלים הנק' גופא יש להן שרש בפ"ע [בפני עצמו] **מאוא"ס** [מאור אין סוף] **היינו מבחי' מטי ולא מטי. רק שאח"כ מתלבש בהן האור ששרשו למעלה מבחי' זו והתלבשותו כנשמתא בגופא.**

וגם הכלים, המכונים "גופא" (גוף), יש להם שורש עצמאי באור אין סוף, כלומר בבחינת "מטי ולא מטי" (מגיע ואינו מגיע). אלא שלאחר מכן מתלבש בהם האור ששורשו למעלה מבחינה זו, והתלבשותו בהם היא כמו נשמה בגוף.

11 **ויש בזה קטנות וגדלות. ע"כ גם בהסתלק המוחין דגדלות אשתארו הכלים כגופא שהרי יש להן שרש בפ"ע** [בפני עצמו]

ובעניין זה יש קטנות וגדלות. לכן, גם כאשר מוחין דגדלות מסתלקים, הכלים נשארים כמו גוף, שכן יש להם שורש בפני עצמו;

רק לפי שאין ערוך בחי' זו לגבי הבחינה כשהאור ומוחין דגדלות מאיר בהן. לכך נק' כגופא בלא נשמתא.

אלא שמכיוון שאין ערוך בין בחינה זו לבין הבחינה שבה האור והמוחין דגדלות מאירים בהם, הם נקראים "כגופא בלא נשמתא".

12 **ועד"ז יובן בענין הקב"ה מניח תפלין היינו תוספת אור בבחי' חכמה ומוחין גדולים עד שהן בולטים על הראש והכלי**

באותו אופן אפשר להבין את עניין "הקב"ה מניח תפלין": הכוונה היא לתוספת אור בבחינת חכמה ומוחין (כוחות השכל) גדולים, עד שהם בולטים על הראש והכלי;

משא"כ התפלין מצד עצמם יש להם ג"כ מציאות ע"ד כגופא בלא נשמתא וכן בשאר כל המצות יובן כן.

ואילו לתפילין עצמן יש גם מציאות, בדומה ל"כגופא בלא נשמתא". וכך יש להבין גם ביחס לכל שאר המצוות.

13 **והקב"ה יושב ועוסק בתורה הוא המשכת אותיות מבחי' שמו הגדול כו'.**

"והקב"ה יושב ועוסק בתורה" פירושו המשכת אותיות מבחינת שמו הגדול...

והקב"ה מתפלל יה"ר [יהי רצון] **כו'. שיומשכו מדות דא"א בז"א כו'. ורב חסד כו'.**

"והקב"ה מתפלל יה"ר כו'" פירושו שיומשכו מדות דאריך אנפין (הפרצוף העליון) בז"א (זעיר אנפין)... ו"ורב חסד"...

ויש פי' אחר דהקב"ה ר"ל [רוצה לומר] **ז"א דאצי'. והתפלין הן מוחין מאו"א** [מאבא ואימא] **הנמשכים לו וא"כ הם למעלה ממנו. וא"ש** [ואתי שפיר] **לפ"ז** [לפי זה] **ביותר בענין הקב"ה מתפלל שיכבשו רחמי כו' שיומשכו לו מדות דא"א כו'**

יש פירוש נוסף: "קוב"ה" הוא ז"א דאצילות עצמו. התפילין הן המוחין מאבא ואמא הנמשכים אליו, ואם כן הם למעלה ממנו. לפי זה [האמירה] שהקב"ה מתפלל "שיכבשו רחמי כוי" מתאימה על אחת כמה וכמה: שיומשכו אליו מדות אריך אנפין...

(וב' פירושים הנ"ל בענין קוב"ה [קודשא בריך הוא] **נתבאר בפירוש הזהר בענין קוב"ה** [קודשא בריך הוא] **אתי לאשתעשע בג"ע** [בגן עדן] **כו'**

(שני הפירושים האלה בעניין קוב"ה מבוארים בפירוש הזהר על העניין "קוב"ה אתי לאשתעשע בג"ע כוי"

ושני הפירושים אמת והוא כמ"ש במ"א שיש בחי' מצותי של המאציל יתי' עצמו ובחי' מצות הוי"ה דז"א דאצי' ובודאי בז"א המצות הן המשכה שלמעלה ממנו משא"כ למעלה יותר באי"ס ב"ה מצותי הן המשכות ממנו לשרשי הכלים כו' ודי לחכימא)

ושני הפירושים אמת, וכמו שמבואר במקום אחר: יש בחינת "מצותי" של המאציל יתברך עצמו, ובחינת "מצות הויי" של ז"א דאצילות. ובוודאי אצל ז"א המצוות הן המשכה ממה שלמעלה ממנו; ואילו למעלה יותר, באין סוף ברוך הוא, "מצותי" הן המשכות ממנו לשורשי הכלים... ודי לחכימא.)

וזהו שנק' המצות דרך הוי"ה וארחות הוי"ה שהם כמו עד"מ דרך ושביל שבהן נמשך אוא"ס [אור אין סוף] **ב"ה להתלבש באצי' וכל המשכה הוא ע"י שם הוי"ה כנודע:**

וזהו שהמצוות נקראות "דרך הויי" ו"ארחות הויי": הן, כביכול, דרך ושביל שבהם אור אין סוף ברוך הוא נמשך כדי להתלבש באצילות; וכל המשכה היא באמצעות שם הוי', כידוע.

14 **והנה עיקר הכוונה במעשה המצות למטה באדם הוא שעי"ז נמשך כן למעלה להיות הקב"ה מקיים המצות ע"ד הנ"ל וזהו הנק' להוסיף אור באצילות.**

עיקר הכוונה בקיום המצוות למטה, על ידי האדם, היא שעל ידי כך תימשך אותה המשכה למעלה, כך שהקדוש ברוך הוא יקיים את המצוות, כפי שהוסבר לעיל; וזה נקרא "להוסיף אור באצילות".

אך זהו דוקא בצדיקים שאין רע בנר"נ [בנפש רוח נשמה] שלהם כלל. אבל בבינונים עיקר הכוונה במצוה שלהם צ"ל לברר הנר"נ [הנפש רוח נשמה] שלהם ע"י"ז.

אבל הדבר אמור דווקא בצדיקים, שאין שום רע בנפש, ברוח ובנשמה שלהם. אצל בינונים, לעומת זאת, עיקר הכוונה במצווה שלהם צריכה להיות לברר באמצעותה את הנפש, הרוח והנשמה שלהם.

15 ויש להבין בזה דהלא המצוה אחת היא בין לצדיקים בין לבינונים כי התפלין דמשה ואהרן הם ד' פרשיות דתפלין שלנו ממש ואיך ישתנה עיקר הכוונה כ"כ [כל כך].

אך יש להבין זאת: הרי המצווה אחת היא לצדיקים ולבינוניים כאחד, שכן התפילין של משה ואהרן הן ממש ארבע הפרשיות שבתפילין שלנו. כיצד אפוא יכולה הכוונה העיקרית להיות שונה כל כך?

אך הענין הוא דבאמת הכל כוונה אחת היא. שבהיות הוספת האור באצי' ע"י מצות הצדיקים. אזי ממילא יש כח לברר הרע מנוגה דבי"ע כו'.

אך העניין הוא שבאמת הכוונה אחת היא. כאשר המצוות של הצדיקים מוסיפות אור באצילות, ממילא יש כוח לברר את הרע שבנוגה שבעולמות בריאה, יצירה ועשיה...

16 וזהו ענין המשפילי לראות בשמים ובארץ כפי' הראשון. שנשפל להתלבש בתוך בחי' שמים וארץ. שהן ז"א ונוק' [ונוקבא]

וזהו פירוש "המשפילי לראות בשמים ובארץ" לפי הפירוש הראשון: שהוא משפיל את עצמו כדי להתלבש בתוך בחינת שמים וארץ, שהם ז"א ונוקבא.

כי הנה רם על כל כו' ובחי' כד אנת תסתלק מינייהו מהכלים דע"ס [דעשר ספירות]. דהיינו כמו ענין השינה שהוא הסתלקות המוחין אל עצמות הנפש.

שהרי "רם על כל כו'"; [ישנה] בחינת "כד אנת תסתלק מינייהו", הסתלקות מהכלים של עשר הספירות, בדומה לשינה, שבה המוחין מסתלקים אל עצם הנפש.

17 והגם שיש לו צירופי אותיות המחשבה בחלומות. הרי הוא רק מחשבה בלא חכמה רק בחי' הדמיון. מה שאין כן כאשר יקיץ מהשינה הנה יאיר השכל במחשבה.

ואף שבחלומות יש צירופים של אותיות המחשבה, הרי זו מחשבה בלי חכמה, אלא בחינת דמיון בלבד. לעומת זאת, כשהוא מתעורר משנתו, השכל מאיר במחשבתו.

ועד"ז יובן הנמשל שבחי' הסתלקות האור ומוחין דגדלות המלובש בע"ס [בעשר ספירות] לבחי' העצמות אוא"ס [אור אין סוף] אז הגילוי למטה נק' עד"מ בחי' שינה.

באותו אופן יובן הנמשל: [בזמן] הסתלקות האור והמוחין דגדלות, המלובשים בעשר הספירות, אל בחינת העצמות, אור אין סוף, הגילוי למטה נקרא אז, בדרך משל, בחינת שינה.

18 ועי"ז היה שליטה גם לעכו"ם [לעובדי כוכבים ומזלות] מצרים ובבל. אבל ע"י התלבשות האור ומוחין דגדלות בע"ס [בעשר ספירות]. וזהו ענין הקב"ה מניח תפלין כו' כנ"ל.

ובאמצעות זאת הייתה שליטה גם לאומות עובדות האלילים, מצרים ובבל. אבל באמצעות התלבשות האור והמוחין דגדלות בעשר הספירות. וזהו עניין "הקב"ה מניח תפלין כו'", כנ"ל,

והיינו פי' המשפילי להתלבש בתוך שמים וארץ. הנה עז"נ [על זה נאמר] השקיפה ממעון קדשך מן השמים.

וזהו פירוש "המשפילי" — להתלבש בתוך שמים וארץ; ועל כך נאמר "השקיפה ממעון קדשך מן השמים".

ואז ע"י וברך את עמך ישראל ע"ד באורך נראה אור שנראים לדבר חשוב כי המכוון בהשתלשלות העולמות הוא בשביל קיום התומ"צ [התורה ומצות]:

ואז, באמצעות זאת, "וברך את עמך ישראל", בדוגמת "באורך נראה אור" — שאנו נראים כדבר בעל חשיבות; שכן תכלית השתלשלות העולמות היא לשם קיום התורה והמצוות.

19 והנה להבין ענין פי' השני בפסוק המשפילי לראות דהיינו שע"י שמים וארץ נעשה סבת השפלה זו. יש להקדים ענין מנורת זכריה וגלה על ראשה כו'.

כעת, כדי להבין את הפירוש השני של הפסוק "המשפילי לראות" — כלומר, שהשמים והארץ הם הגורמים להשפלה זו — יש להקדים ולבאר את עניין מנורת זכריה: "וגלה על ראשה"...

כי הנה סדר ההשתלשלות וההמשכה מהמאציל לנאצלים הוא ע"י בחי' כתר שיש בו מבחי' תחתונה שבא"ס והוא בחי' עתיק.

סדר ההשתלשלות וההמשכה מן המאציל אל הנאצלים הוא באמצעות בחינת כתר, שיש בו מן הבחינה התחתונה שבאין סוף, והיא בחינת עתיק.

והיינו דכמו שמל' דאצי' נעשה עתיק לבריאה. ונמצא שבחי' כתר דבריאה יש בו מבחי' תחתונה שבאצילות ממש. דהיינו מבחי' מל' דאצילות.

כלומר, כשם שמלכות דאצילות נעשית עתיק לבריאה, כך בחינת כתר דבריאה כוללת משהו מן הבחינה התחתונה של אצילות עצמה, כלומר מבחינת מלכות דאצילות,

כך מבחי' מלכות דא"ק [דאדם קדמון] (שנק' מל' דא"ס) **נעשה עתיק וכתר לאצי' וזהו הגולה שעל ראשה.**

כך גם מבחינת מלכות דאדם קדמון, הנקראת מלכות דאין סוף, נעשים עתיק וכתר לאצילות; וזהו "הגולה שעל ראשה".

וכמ"ש גולת הכותרת שכותרת ומקפת למעלה סביבות ראשה. וכך בחי' כתר הוא בחי' עטרה ומקיף על המוחין.

כפי שנאמר "גולת הכותרת", שהיא כותרת ומקיפה מלמעלה סביב ראשה. כך גם בחינת כתר היא בחינת עטרה המקיפה את המוחין.

ושבעה נרותיה הם המדות דאצי' ושבעה מוצקות לנרות הם ז"ת [ז' תחתונות] **דעתיק יומין שהם בחי' מקור ההשפעה להמדות דאצי'. לכן נק' מוצקות לנרות כו'.**

"ושבעה נרותיה" הם המידות דאצילות, ו"שבעה מוצקות לנרות" הן שבע התחתונות [ספירות] של עתיק יומין, שהן מקור ההשפעה למידות דאצילות. לכן הן נקראות "מוצקות לנרות"...

20 וכמ"ש במ"א שיש ב' בחי' מדות. הא' המדות שלמטה מהשכל וההתבוננות ונק' טורי נהורא.

כפי שמוסבר במקום אחר, יש שתי בחינות של מדות. הראשונה היא המדות שלמטה מן השכל וההתבוננות, והן נקראות "טורי נהורא" (הרי אור).

והב' המדות שלמעלה מהשכל והטעם המובן ונק' אהבה רבה וטורי חשוכא ומדות אלו שלמעלה מהשכל נקר' [נקרא / נקראת / נקראות] **מוצקות למדות הנמשכים מהשכל הנק' נרות כו'.**

השנייה היא המדות שלמעלה מן השכל ומן הטעם המובן, והן נקראות אהבה רבה ו"טורי חשוכא" (הרי חושך). המדות האלה, שלמעלה מן השכל, נקראות צינורות למדות הנמשכות מן השכל, הנקראות "נרות"...

ושני [ושנים] **זיתי' עליה א' מימין הגלה כו' הם בחי' חו"ב** [חכמה ובינה] **דע"י** [דעתיק יומין] **וגם הם בחי' ב' מזלות נוצר ונקה שהם מקורות דחו"ב** [דחכמה ובינה] **דאצי'.**

"ושני' זיתי' עליה א' מימין הגלה כו'": אלה הן בחינת חכמה ובינה דעתיק יומין, והן גם בחינת שני המזלות "נוצר" ו"ונקה", שהם המקורות לחכמה ובינה דאצילות.

21 **והנה הזית הוא מר רק שמוציאין ממנו שמן ע"י כתישה. והיינו בחי' בירור רפ"ח נצוצין ע"י אתכפייא ואתהפכא כמאמר כד אתכפייא סט"א** [סטרא אחרא] **אסתלק יקרא דקוב"ה** [דקודשא בריך הוא]

הזית מר, אך מפיקים ממנו שמן באמצעות כתישה. זו בחינת בירור רפ"ח ניצוצין באמצעות אתכפייא (הכנעה) ואתהפכא (הפיכה) [של הסטרא אחרא (הצד האחר)], כמאמר: "כד אתכפייא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה".

ומקור המשכת מ"ן [מיין נוקבין] **ומ"ד** [ומיין דוכרין] **שע"י הבירורים נמשך מבי' מזלות הנ"ל.**

ומקור ההמשכה של מיין נוקבין (מים נקביים; מ"ן) ומיין דוכרין (מים זכריים; מ"ד), באמצעות הבירורים, הוא בשני המזלות הנ"ל:

מזל ונקה הוא שרש כל המ"ן [המיין נוקבין] **ומזל נוצר שרש המ"ד** [המיין דוכרין] **לכן הן הן ב' זיתים הנ"ל:**

מזל "ונקה" הוא השורש של כל המ"ן, ומזל "נוצר" הוא השורש של המ"ד. לכן הם עצמם שני עצי הזית הנ"ל.

22 **והנה עיקר סבת המשכת בחי' גולה שעל ראשה הנ"ל הוא ע"י בטול רצון שהוא בחי' עבודה שלמעלה מהבחירה שע"פ שכל ודעת שבזה עושים המשכת הגולה שהוא בחי' הכתר ומקיף שלמעלה מהשכל.**

והנה, הסיבה העיקרית להמשכת בחינת "גולה שעל ראשה" הנזכרת לעיל היא באמצעות ביטול הרצון, שהוא בחינת עבודה שלמעלה מבחירה המבוססת על שכל ודעת; באמצעותה ממשיכים את הגולה, שהיא בחינת כתר ו[האור] המקיף שלמעלה מן השכל.

23 **וביאור הענין כי הנה מבירורי רפ"ח נצוצים נעשה או"ח** [אור חוזר] **מלמטלמ"ע** [מלמטה למעלה] **עד רום המעלות שגם בחכמה סתימאה האור חוזר למעלה יותר.**

ביאור הענייַן: מתוך בירורם של 288 הניצוצות נוצרת בחינת אור חוזר, העולה מלמטה למעלה עד לרום המעלות, כך שגם בחכמה סתימאה (החכמה הנסתרת) האור החוזר עולה עוד יותר למעלה.

וזהו בקיעת שערות הראש ועי"ז נמשך אח"כ מלמעלה תוספת אור ושפע רב ונמשך למטה ע"י שערות דדיקנא שהם המשכה מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה].

וזוהי פריצתן של שערות הראש; בעקבות זאת נמשכים אחר כך מלמעלה אור נוסף ושפע רב, והם נמשכים למטה באמצעות שערות הדיקנא (הזקן), שהן דרך להמשכה מלמעלה למטה.

24 **ולכן כל המצות מעשיות הם מבחי' נוגה כמו הצמר דציצית וקלף התפלין שע"י שמתבררים הנצוצין שבנוגה ע"י קיום המצוה נמשך תוספת אורות באצי' כנ"ל.**

לכן כל המצוות המעשיות הן מבחינת נוגה [קליפת נוגה, שיש בה תערובת של טוב ורע], כגון צמר הציצית וקלף התפילין; כאשר מבררים את הניצוצות שבנוגה על ידי קיום המצווה, נמשכת תוספת אורות באצילות, כפי שנאמר לעיל.

אך הנה בחי' בטול הרצון יש בו מעלה יתירה ואתכפיא סט"א [סטרא אחרא] **ביותר מצד בטול רצון הגוף בסתם שמבטל כל רצונותיו ויקבע בלבבו לילך אחרי ה'.**

אך לבחינת ביטול הרצון יש מעלה נוספת, והסטרא אחרא (הצד האחר) נכפית יותר, מפני ביטול רצון הגוף בכלל: האדם מבטל את כל רצונותיו וקובע בלבו ללכת אחרי ה',

25 **וכאלו אין לו שום רצון רק מה שירצה ה' זהו רצונו וזהו אתכפי' סט"א** [סטרא אחרא] **ממש ביתר שאת ויתר עז מבקיום מצוה אחת**

וכאילו אין לו רצון משלו כלל, אלא רק מה שה' רוצה הוא רצונו. זוהי הכנעת הסטרא אחרא (הצד האחר) באופן ממשי, בעוצמה ובתוקף גדולים יותר מאשר בקיום מצווה אחת.

וכך ההמשכה ע"י הוא בחי' וגלה על ראשה. שהוא בחי' רעוא דכל רעוין דהיינו מקור כל הרצונות.

וכך, ההמשכה שנעשית על ידי כך היא בחינת "וגלה על ראשה", שהיא בחינת "רעוא דכל רעוין" — רצון כל הרצונות, כלומר מקורם של כל הרצונות.

משא"כ תרי"ג מצות הם תרי"ג ארחין שבגלגלתא דז"א שהוא עד"מ למטה בחי' פרטי הרצונות. אבל מקורן ושרשן הוא בחי' רעדכ"ר [רעוא דכל רעוין] וזה נמשך דוקא ע"י בטול רצון שבזה מתקשר לבעל הרצון ממש ובחי' בטול רצון זה נק' ארץ שמשים עצמו כעפר ממש.

לעומת זאת, תרי"ג המצוות הן תרי"ג הנתיבות שבגולגולת של ז"א (זעיר אנפין), שהן, בדרך משל, כמו הרצונות הפרטיים למטה. אך מקורן ושורשן הוא בחינת "רעדכ"ר", והמשכה זו נעשית דווקא באמצעות ביטול הרצון; בכך האדם מתקשר לבעל הרצון עצמו. בחינת ביטול הרצון הזאת נקראת "ארץ", משום שהאדם שם את עצמו כעפר ממש.

(ושמים היינו מקיף זהו בחי' אהבת בכל מאדך בלי גבול ממש שע"ז ממשיכים להיות מקור ההמשכה מהמאציל בנאצלים. היינו שעושים בחי' הגולה וכו'. וגם המוצקות שהם הכל למעלה מהשכל)

(ו"שמים" פירושם המקיף; זו בחינת האהבה "בכל מאדך", בלי גבול ממש, שבאמצעותה ממשיכים [את האור] להיות מקור ההמשכה מהמאציל אל הנאצלים. כלומר, יוצרים את בחינת הגולה וכו', וגם את המוצקות — שכולן למעלה מן השכל.)

וזהו המשפילי לראות בשמים ובארץ. שע"י שמים וארץ שבבחי' זו נעשה ההשפלה מא"ס ממש להיות נמשך כתר לאצי'.

וזהו "המשפילי לראות בשמים ובארץ": באמצעות השמים והארץ שבבחינה זו נעשית ההשפלה מאין סוף עצמו, כדי שכתר יימשך לאצילות.

ואח"כ ע"י תומ"צ [תורה ומצות] נעשה התלבשות האור מהכתר בתרי"ג ארחין דז"א. ורמ"ח איברין דמלכא כו'. וזהו פי' המשפילי בתוך שמים וארץ שהם זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצי'.

ואחר כך, באמצעות התורה והמצוות, האור מכתר מתלבש בתרי"ג הנתיבות של ז"א, וכן [ב]"רמ"ח איברין דמלכא כו'". וזהו פירוש "המשפילי" בתוך השמים והארץ, שהם ז"א ונוקבא שבאצילות.

(וכמ"ש בכהאר"י [בכתבי האר"י] ז"ל [זכרונו לברכה / זכרונם לברכה] שלהמשיך יחוד או"א [אבא ואימא] הוא ע"י מס"נ [מסירות נפש] ויחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] הוא ע"י תורה ומצות. ובי' המשכות אלו זהו בי' פירושים שנתבאר כאן בענין המשפילי לראות בשמים ובארץ. וכמ"ש במ"א שיש שמים וארץ עילאין. ויש שמים וארץ תתאין).

(כפי שכתוב בכתבי האריז"ל, כדי להמשיך את ייחוד אבא ואמא (חכמה ובינה) נדרשת מסירות נפש, ואילו ייחוד ז"א ונוקבא נעשה באמצעות התורה והמצוות. שתי ההמשכות האלה הן שתי הדרכים שבהן מתפרש כאן "המשפילי לראות בשמים ובארץ". וכפי שמוסבר במקום אחר, יש שמים וארץ עליונים, ויש שמים וארץ תחתונים.)

וזהו ענין מה שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] **למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע שיקבל עליו עומ"ש** [עול מלכות שמים] **תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות כי בפ' שמע נאמר בכל מאדך והיא בחי' שמים לפי' הבי'.**

וזהו עניין דברי חז"ל: "למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע"? כדי שיקבל עליו תחילה עול מלכות שמים, ואחר כך יקבל עליו עול מצוות. שהרי בפרשת [שמע] נאמר "בכל מאדך", וזו בחינת "שמים" לפי הפירוש השני.

וגם מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] **בכל מדה שמודד לך הוי מודה לו במאד מאד זהו בחי' ארץ בטול רצון.**

וכן אמרו חז"ל: "בכל מדה שמודד לך הוי מודה לו במאד מאד" — זוהי בחינת "ארץ", ביטול הרצון.

וכ"ז [וכל זה] **נקרא קבלת עומ"ש** [עול מלכות שמים] **פי' מלכות דא"ס שנק' מלכות שמים בחי' מקיף שעי"ז נמשך וגלה על ראשה כו' שנעשה עתיק לאצילות**

וכל זה נקרא קבלת עול מלכות שמים, כלומר מלכות דאין סוף, המכונה "מלכות שמים", בחינת [האור] המקיף, שעל ידו נמשכת "וגלה על ראשה כו'", והיא נעשית עתיק לאצילות.

ואח"כ והיה אם שמוע הוא המשכת האור בכלים ע"י המצות בתוך שמים וארץ כנ"ל:

ולאחר מכן, "והיה אם שמוע" הוא המשכת האור בכלים באמצעות המצוות, בתוך שמים וארץ, כפי שנאמר לעיל.

26 **וזהו כי עמך מקור חיים. פי' בחי' המל' שבעולם האצי' שנעשה עתיק לבי"ע נק' מקור חיים דבי"ע שהכתר הוא מקור ושרש כו'.**

וזהו "כי עמך מקור חיים". כלומר, בחינת מלכות שבעולם האצילות, שנעשית עתיק לעולמות בריאה, יצירה ועשיה, נקראת מקור החיים של בריאה, יצירה ועשיה, שכן הכתר הוא המקור והשורש...

והוא באמת רק בחי' עמך טפל ובטל לבחי' עצמות האצילות. ולכן לא נאמר כי אתה רק כי עמך

אך לאמיתו של דבר, אין זה אלא בחינת "כי עמך" — טפלה ובטלה לבחינת עצמות האצילות. לכן לא נאמר "כי אתה", אלא רק "כי עמך".

וכן למעלה יותר מל' דא"ק [דאדם קדמון] **היא מקור חיים דאצי' שהרי נעשה עתיק לאצי' והיא בחי' עמך טפל ובטל למהות ועצמות א"ק** [אדם קדמון] **וזהו המגביהי לשבת כו'.**

וכך גם למעלה יותר: מלכות דא"ק היא מקור החיים של אצילות, שהרי היא נעשית עתיק לאצילות; וגם היא בחינת "כי עמך", טפלה ובטלה למהותו ועצמותו של א"ק. וזהו "המגביהי לשבת"...

אך פי' המשפילי לראות בשמים ובארץ כפי שני פירושים הנ"ל. היינו שע"ז ממשיכים תוספת אור ממהות ועצמות האור שבא"ק [שבאדם קדמון] **שיומשך בבחי' הגולה שעל ראשה.**

אולם פירוש "המשפילי לראות בשמים ובארץ", לפי שני הפירושים שלמעלה, הוא שעל ידי כך ממשיכים תוספת אור ממהותו ועצמותו של האור שבא"ק, שיימשך בבחינת "הגולה שעל ראשה".

(ולכן הגולה עם שהיא כמו גולת הכותרת ומקיף הרי היא כמו בחי' מקבל כדפירש"י [כדפירש רש"י] **בזכריה שם כמו ספל שבו השמן היינו שמעצמות האור דא"ק** [דאדם קדמון] **יומשך תוספת אור בגולה זו):**

(ולכן הגולה, אף שהיא כעין "גולת הכותרת" וכמקיף, הרי היא גם בבחינת מקבל, כפי שרש"י מפרש שם בזכריה: כמו ספל שבו השמן. כלומר, מעצמות האור דא"ק נמשכת תוספת אור אל גולה זו.)

27 **וזהו באורך נראה אור. פי' באורך לנוכח היינו כמו בחי' אתה ולא בחי' עמך שיומשך מעצמות האור דא"ק** [דאדם קדמון] **להיות נראה האור באבי"ע** [באצילות בריאה יצירה עשיה] **כנ"ל**

וזהו "באורך נראה אור". "באורך" הוא פנייה ישירה, כלומר, בדומה לבחינת "אתה" ולא לבחינת "עמך": שהאור יימשך מעצמות האור של אדם קדמון, כך שהאור ייראה באצילות, בבריאה, ביצירה ובעשיה, כנ"ל.

וגם נראה אנחנו שבבחי' זו נהיה חשובים כנ"ל בפי' השקיפה כו'. וברך את עמך כו':

וגם "נראה אנחנו" (nir'eh): שבבחינה זו נהיה חשובים, כנ"ל בביאור "השקיפה כו'". "וברך את עמך כו'":

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/6/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק